

پیام وزیر امور خارجه

صیانت از محیط زیست نقش مهمی در ارتقا رفاه اجتماعی در جوامع بشری ایفا می‌کند. گرایش غالب و شتابان قرن بیستم در زمینه تمرکز صرف بر رشد اقتصادی و توسعه صنعتی و کشاورزی، اکنون آثار منفی خود بر محیط زیست و مآلا سلامت و رفاه انسانی را نشان داده است. اکنون محیط زیست به سبب ماهیت و آثار فرامرزی آن، بیش از پیش به دستمایه مهم همکاری بین‌المللی مبدل شده و جایگاه آن در مباحث و سیاست‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی مرتباً در حال افزایش است.

ایرانیان براساس آموزه‌های فرهنگی و دینی خود در زمینه حفاظت از محیط زیست، سازگاری با طبیعت و بهره‌برداری بهینه و پایدار از آن، از پیشینه درخشانی برخوردار بوده‌اند. بخش مهمی از آثار چشمگیر تمدنی ما مربوط به این حوزه است. حیات نسل کنونی ما مرهون دستاوردهای تمدنی پیشینیان در این حیطه می‌باشد. ما نیز باید این میراث را برای فرزندان خود و نسل‌های بعدی تداوم بخشیم. اما به نظر می‌رسد رویکرد و رفتار ما در قبال محیط زیست و ضرورت حفاظت و صیانت از آن نیازمند تأمل و مآلا تحول جدی است. اسراف، تبذیر و کلیه اشکال بهره‌برداری ناپایدار از منابع طبیعی زنگ خطر را برای ما به صدا درآورده است. منابع آبی ما رو به کاهش هستند. جنگل‌ها و سایر پوشش‌های گیاهی ضروری در حال نابودی می‌باشند. تالاب‌ها رو به خشکی گذارده‌اند. آلودگی هوا همچنان نفسگیر است. صرف‌نظر از تحولات بین‌المللی و الزامات و تعهدات ناشی از آنها، این فرآیند مخرب بایستی متوقف و معکوس گردد. در جامعه ما حفظ محیط زیست به عنوان راهبردی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بایستی مورد عنایت و توجه بیشتر قرار گیرد. لازم است ابعاد مختلف این موضوع از سوی رسانه‌های جمعی و گروه‌های مرجع مورد عنایت کافی قرار گرفته و بازگو شود.

افزایش تعداد نهادها و موافقتنامه‌های زیست‌محیطی دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی در دهه‌های اخیر و شمار روزافزون مصوبات ارکان سیاستگذاری آنها نشانگر سیر صعودی جایگاه محیط زیست در مباحث بین‌المللی است. دولت‌ها اکنون به همکاری و بسط حقوق بین‌الملل در این حوزه رغبت فزاینده‌ای دارند. همکاری برای مقابله با این چالش‌ها به یک ضرورت انکارناپذیر تبدیل شده است. این امر می‌تواند به ارتقاء توسعه پایدار و امنیت ملی کشورها کمک کند.

سال ۲۰۱۵ نقطه عطف مهمی در دستورکار توسعه پایدار بین‌المللی است. موضوع محیط زیست از اولویت‌های اصلی دستورکار کنفرانس تأمین مالی توسعه، دستورکار توسعه پس از ۲۰۱۵ و به ویژه فرآیند مذاکراتی سند جایگزین پروتکل کیوتو در زمینه تغییرات آب و هوا است. این فرآیندها متضمن نقشه راه توسعه پایدار جهانی در دهه‌های آینده تلقی می‌شوند. در این میان اگرچه کشورهای در حال توسعه که همچنان دستورکار آنها بر اولویت فقرزدایی متمرکز است، در معرض تعهدات جدید قرار گرفته‌اند، با این وجود این امر نباید به منزله نادیده گرفتن مسئولیت تاریخی کشورهای توسعه یافته در تخریب محیط زیست جهانی و لزوم اقدام مسئولانه آنها در ترمیم آثار ناگوار آن باشد. اصل بنیادین "مسئولیت مشترک اما متفاوت" واجد عناصر کلیدی برای گفتگو و تفاهم در این زمینه است.

جمهوری اسلامی ایران با عنایت به بنیان‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود همواره در همکاری‌های بین‌المللی در این حوزه مشارکت‌سازنده و تأثیرگذاری داشته است. ایفای فعالانه این نقش، بیش از پیش مستلزم تجهیز ملی است. ایجاد اجماع ملی به منظور پاسخگویی کارآمد به چالش‌های زیست‌محیطی از یکسو و الزامات توسعه اقتصادی از سوی دیگر مستلزم بسیج ظرفیت‌ها و امکانات علمی و سرمایه‌های اجتماعی کشور، ترویج فرهنگ حفاظت از محیط زیست و استفاده بهینه از منابع طبیعی است. کمک به رشد بنگاه‌های فعال در حوزه‌های تولیدات و خدمات زیست‌محیطی با ویژگی اشتغالزایی می‌تواند بسیار راهگشا باشد.

حفاظت مؤثر از محیط زیست نیازمند عزم ملی و تلاش همگانی است. اقتصاد مقاومتی چارچوب ارزشمندی را برای هدایت حرکت منسجم ملی در این زمینه فراهم آورده است. وزارت امور خارجه به سهم خود تلاش لازم را در زمینه حمایت از ملت و دولت

جمهوری اسلامی ایران در نیل به مسئولیت خطیر بهره مند کردن نسل‌های آینده از میراث گرانبهای زیست محیطی صورت خواهد داد.

محمد جواد ظریف

اقدامات محیط‌زیستی وزارت امور خارجه

۱- اقدامات محیط‌زیستی مرتبط با شاخص‌های عمومی

۱-۱- ساختار تشکیلاتی:

اداره کل محیط زیست و توسعه پایدار و اداره امور بین‌المللی محیط زیست در وزارت امور خارجه تشکیل شده است. در اداره امور اکو کمیته انرژی، معدن و محیط زیست اکو وجود دارد که موضوعات زیست محیطی در این کمیته پیگیری می‌شود. در حال حاضر ۶ نفر کارشناس محیط زیست در اداره امور بین‌المللی محیط زیست مشغول به کار هستند. در اداره امور اکو نیز یک کارشناس مسئول پیگیری امور زیست محیطی اکو وجود دارد که کلیه موضوعات زیست محیطی اکو را در کنار مباحث معدن و انرژی پیگیری می‌نماید.

۲-۱- آموزش و فرهنگ سازی زیست محیطی

- کارشناس مسئول کمیته امور محیط زیست اداره امور اکو در جلسات تخصصی و کارگاه‌های آموزشی محیط زیست اکو از سال ۱۳۹۱ تا تیرماه سال ۹۴ جمعاً به مدت بیش از ۳۰ ساعت شرکت نموده است.

- برگزاری همایش‌ها و اجلاس‌های زیست محیطی با همکاری دبیرخانه اکو و سازمان حفاظت محیط زیست و شرکت فعال کارشناس اداره در کلیه نشست‌های داخلی

- در خصوص آموزش‌های عمومی و تخصصی محیط‌زیستی نیز به اهتمام اداره کل آموزش وزارت امور خارجه، موضوع محیط زیست از منظر حقوقی و بین‌المللی در قالب دوره‌های ارتقاء مقام بویژه دوره‌های ارتقاء به مقام‌های دبیر اولی و رایزن یکمی‌گنجانده شده است.

۳-۱- پژوهش زیست محیطی:

- ۱) تهیه "پروژه امکان سنجی یکسان سازی استانداردهای زیست محیطی کشورهای عضو اکو" توسط ایران که با همکاری دبیرخانه اکو و سازمان حفاظت محیط زیست و اختصاص ۵۰ هزار دلار توسط دبیرخانه اکو و ۱۵۰ هزار دلار توسط سازمان حفاظت محیط زیست به این پروژه در حال پیگیری است و تاکنون سه فاز از پنج فاز این پروژه اجرا و گزارش‌های آن بین اعضا توزیع شده است.
- ۲) پیگیری جدی و مستمر توسعه فناوری اطلاعات و نهادینه ساختن آن در وزارت امور خارجه به ویژه در قالب ایجاد یک سامانه بانک اطلاعات اقتصادی و سامانه اقتصادی فرابخشی به منظور بهره‌گیری از اثرات مثبت زیست محیطی این امر از طریق حذف مصرف کاغذ، کوتاه کردن فاصله ارتباطی میان ادارات مرکز، نمایندگی‌های کشورمان در خارج و دستگاه‌های اقتصادی و حذف تردهای اضافی، افزایش سرعت کار و در نتیجه کاهش هزینه‌ها و تأثیرات مثبت مستقیم و غیرمستقیم آن بر محیط زیست.
- ۳) تهیه خبرنامه تغییرات آب و هوا و توزیع آن در سطح ادارات کل وزارت امور خارجه
- ۴) در دوران دولت یازدهم حدود هفده پروژه سمن‌ها از طریق بخش کمک‌های کوچک تسهیلات جهانی محیط زیست (جف) تأمین مالی شده اند که این طرح‌ها پایان یافته اند و یا در حال اجرا است.
- ۵) اداره کل محیط زیست و توسعه پایدار تاکنون در شش گردهمایی داخلی در خصوص فرآیند مذاکراتی سند جایگزین پروتکل کیوتو و تبعات آن برای کشورمان در سازمان حفاظت محیط زیست، معاونت بین‌المللی وزارت نفت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت جهاد کشاورزی، فراکسیون محیط زیست مجلس شورای اسلامی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران مطلب ارائه کرده است. ارائه مطلب یاد شده در گردهمایی‌های بعدی در وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نیرو و دانشکده

محیط زیست دانشگاه تهران در دست پیگیری است. در همین رابطه تاکنون در دو جلسه داخلی وزارت متبوع نیز مطلب ارائه شده است.

۶ گفتگو با جهاد دانشگاهی جهت ارائه طرح تأمین برق موردنیاز وزارت امور خارجه از طریق احداث سایت نیروگاهی تولید برق خورشیدی در راستای کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی و حفظ محیط زیست و نیز ایجاد زیبایی بصری محیطی. این موضوع در مرکز جهاد دانشگاهی در دست بررسی می‌باشد.

۱-۴- اجرای مدیریت سبز:

انجام اقدامات اساسی در زمینه کاهش مصرف انرژی و اصلاح الگوی مصرف به شرح ذیل :

- ۱) کاهش دیماند برق مصرفی ساختمان‌های مرکزی، در مجموع به میزان ۲۹۵۵ کیلو وات ساعت. (شروع از سال ۹۱- اتمام در سال ۹۳)
- ۲) مشاوره و پیگیری جهت کاهش دیماند برق مصرفی ساختمان سازمان همکاری‌های اقتصادی اکو به میزان ۱۲۰ کیلو وات ساعت. (شروع از سال ۹۱- اتمام در سال ۹۳)
- ۳) جایگزینی کلیه لامپ‌های رشته‌ای با لامپ‌های کم مصرف در کلیه ساختمان‌های مرکزی و عدم استفاده از هرگونه لامپ رشته‌ای. (طی سالیان گذشته)
- ۴) جایگزینی لامپ‌های فلورسنت با لامپ‌های LED به مرور زمان. (در حال اجرا)
- ۵) هوشمند سازی موتورخانه گرمایشی ساختمان شماره ۷. (در سال ۹۲)
- ۶) هوشمند سازی بسیاری از تابلوهای برق ساختمان‌های مرکزی با تایمر جهت روشن و خاموش شدن خودکار. (در سال ۹۳ و ۹۴)
- ۷) شرکت فعالانه در طرح افزایش کارایی موتورخانه‌های موجود در کشور توسط بهینه سازی مصرف سوخت. (در سال ۹۳)
- ۸) ثبت نام در طرح ارتقاء کارایی موتورخانه‌ها توسط شرکت بهینه سازی مصرف سوخت و پیگیری آن. (در سال ۹۴)
- ۹) ابلاغ بخشنامه منع نصب اسپیلت، کولر گازی، هیتر برقی و ... جدید در ساختمان‌های مرکزی وزارت متبوع. (در سال ۹۳)
- ۱۰) مطالعه بر روی انرژی خورشیدی جهت استفاده گسترده و جدی در مرکز و نمایندگی‌ها. (از سال ۹۳)
- ۱۱) استفاده از انرژی خورشیدی جهت تامین بخشی از برق مورد نیاز برخی از نمایندگی‌های خارج از کشور مانند حراره، مراکش، عراق و ... (در سال ۹۳ و ۹۴)
- ۱۲) کنترل روشنایی برخی از قسمت‌ها به وسیله نصب سنسورهای حرکتی. (در سال ۹۲)
- ۱۳) سرویس و بازسازی اصولی سیستم‌های مرکزی گرمایش و سرمایش ساختمان‌های مرکزی جهت افزایش بازدهی. (در سال ۹۳ و ۹۴)
- ۱۴) در ساخت ساختمان‌های جدید در خارج از کشور، کلیه استانداردهای محل پروژه در جهت بهینه سازی مصرف و افزایش بازدهی در نظر گرفته می‌شود. (طی سالیان گذشته)
- ۱۵) ترمیم کلیه پشت بام‌ها و شیروانی‌های ساختمان‌های مرکزی. (در سال ۹۴)
- ۱۶) استفاده از آب چاه جهت آبیاری فضای سبز. (طی سالیان گذشته)
- ۱۷) استفاده از آب چاه جهت استخر سرپوشیده واقع در دفتر مطالعات. (در سال ۹۴)
- ۱۸) بهینه سازی درب‌ها و پنجره‌های ساختمان‌های مرکزی جهت جلوگیری از اتلاف انرژی. (در سال ۹۳ و ۹۴)
- ۱۹) تلاش در اجلاس وزرای محیط زیست اکو برای معرفی جایزه صنعت سبز اکو از جمله در سال ۲۰۱۴

۱-۶- تعامل بین بخشی و بین‌المللی:

با پیگیری اداره امور اکو، تفاهم نامه همکاری بین دبیرخانه اکو و سازمان حفاظت محیط زیست برای اجرای پروژه امکان سنجی یکسان سازی استانداردهای زیست محیطی کشورهای عضو اکو در سال ۲۰۱۴ منعقد گردید که در حال اجرا است.

۱) دبیرخانه اکو چندین تفاهم نامه با سازمان‌های بین‌المللی زیست محیطی از جمله با یونپ و فروم جنگل ملل متحد امضا و چند کارگاه آموزشی در محل دبیرخانه اکو برگزار نمود.

۲) در خصوص حمایت از سمن‌ها، در دوران دولت یازدهم حدود هفده پروژه سمن‌ها از طریق بخش کمک‌های کوچک تسهیلاتی جهانی محیط زیست (جف) تامین مالی شده اند که این طرح‌ها یا پایان یافته اند و یا در حال اجرا هستند؛ همچنین این وزارت در ادامه اقدامات و تلاش‌های گذشته در صدد استفاده از سایر منابع مالی دو جانبه چون جایکا و کمک‌های مالی بین‌المللی در چارچوب سازمان‌های تخصصی، برنامه‌ها و صندوق‌های وابسته به سازمان ملل متحد یا خارج از آن همچون صندوق سبز اقلیم، برنامه محیط زیست ملل متحد و برنامه عمران ملل متحد، سازمان توسعه صنعتی ملل متحد، یونسکو، ایفاد و فائو جهت کمک به اجرای طرح‌های محیط‌زیستی کشور را تداوم بخشد.

۲- اقدامات محیط‌زیستی مرتبط با شاخص‌های تخصصی: شاخص تخصصی برای این وزارتخانه تعریف نشده است.

۳- انتظارات از وزارت امور خارجه

۳-۱- اهداف توسعه پایدار (SDGs)

در مهرماه سال ۱۳۹۴ (سپتامبر ۲۰۱۵) اهداف توسعه پایدار (SDGs) در سازمان ملل با حضور ریاست محترم جمهوری مورد تصویب قرار گرفت. این اهداف مشتمل بر ۱۷ هدف کلان و ۱۶۹ هدف جزء می‌باشد که مقرر گردید، پس از ۲۰۱۵، کلیه کشورهای متعهد از جمله ایران ملزم به پیاده سازی آن تا افق ۲۰۳۰ میلادی باشند. بر همین اساس و با توجه به تصمیمات کمیته ملی توسعه پایدار، متولی و دستگاه همکار به منظور اجرای هر یک از اهداف هفده‌گانه تعیین و وزارت امور خارجه بعنوان دستگاه همکار در اجرای اهداف:

هدف کلان ۱۰- کاهش نابرابری در داخل و در میان کشورها

هدف کلان ۱۶- ترویج جوامع صلح آمیز و فراگیر برای توسعه پایدار، فراهم کردن دسترسی به عدالت همگانی و ایجاد نهادهای اثربخش، پاسخگو و فراگیر در تمام سطوح

هدف کلان ۱۷- تقویت ابزار پیاده سازی و احیای مجدد مشارکت جهانی برای توسعه پایدار،

انتخاب گردیده است، لذا انتظار می‌رود تا این وزارتخانه با توجه به اهداف خرد و شاخص‌های تعیین شده نسبت به پیاده سازی این هدف با دستگاه‌های متولی ذیربط اقدام نماید.

۳-۲- سیاست‌های کلی محیط زیست

با عنایت به ابلاغ سیاست‌های کلی محیط زیست توسط مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۴/۸/۲۶ و با توجه به تعیین دستگاه مجری و دستگاه‌های همکار، جهت اجرای هر یک از بندهای سیاست‌های کلی توسط هیات وزیران، وظایف این وزارتخانه همکاری در اجرای بندهای:

بند ۲. ایجاد نظام یکپارچه ملی محیط زیست.

۱۵. تقویت دیپلماسی محیط زیست با:

۱۵-۱. تلاش برای ایجاد و تقویت نهادهای منطقه‌ای برای مقابله با گرد و غبار و آلودگی‌های آبی.

۱۵-۲. توسعه‌ی مناسبات و جلب مشارکت و همکاری‌های هدفمند و تأثیرگذار دوجانبه، چندجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌ی محیط زیست.

۳-۱۵. بهره‌گیری مؤثر از فرصت‌ها و مشوق‌های بین‌المللی در حرکت به سوی اقتصاد کم‌کربن و تسهیل انتقال و توسعه‌ی فناوری‌ها و نوآوری‌های مرتبط.
می‌باشد، که لازم است با همکاری سایر دستگاه اجرایی مربوطه در جهت اجرای سیاست‌های کلی محیط زیست همکاری نماید.

۴- تحلیل عملکرد محیط‌زیستی وزارت امور خارجه

عملکرد محیط‌زیستی ارائه شده از سوی وزارت امور خارجه با توجه به تشکیل دفتر محیط زیست و توسعه پایدار، کارگروه محیط زیست و جذب نیروی کارشناس محیط زیست در این وزارتخانه قابل توجه است. از اقدامات دیگر قابل توجه در این وزارتخانه تهیه خبرنامه تغییرات آب و هوا می‌باشد. مسلماً اگر وزارت امور خارجه، از طریق سفارتخانه‌های ج.ا. ایران در کشورهای دیگر در کنار سایر فعالیت‌ها، زمینه ایجاد و گسترش ارتباط با مراکز محیط‌زیستی، تشکل‌ها، دانشگاه‌ها و سایر موارد مرتبط با محیط زیست را فراهم نماید، گام مهمی در ارتقا دانش و عملکرد محیط‌زیستی در کشور برداشته خواهد شد.

علاوه بر موارد فوق وزارت امور خارجه در بسیاری از کمیته‌ها و کارگروه‌های تخصصی ایجاد شده در سطح ملی جهت پاسخگویی به نیازها و تعهدات بین‌المللی و تعیین مواضع کشور در قبال معاهدات و سازمان‌های بین‌المللی چون کمیته ملی تغییر آب و هوا، کارگروه مذاکراتی تغییر آب و هوا، کارگروه ملی تدوین استراتژی نیل به اقتصاد کم کربن، کمیسیون ملی زمین و مسکن در ارتباط با یونسکو، کمیته ملی بیابان زدایی، کمیته ملی تنوع زیستی، کمیته‌های راهبری اجرای طرح‌های محیط‌زیستی مرتبط با اعتبارات اعطایی صندوق تسهیلات جهانی محیط زیست.

همچنین این وزارت امور خارجه در عرصه دو جانبه و بین‌المللی تلاش نموده از طریق طرح و تصویب قطعنامه‌ها و تهیه و اجرای برنامه‌های مشترک نسبت به جلب توجه محافل بین‌المللی و منطقه‌ای و همچنین کشورهای همسایه به همکاری در اجرای مشترک طرح‌های محیط‌زیستی بکوشد.

لازم به ذکر است وزارت امور خارجه مسئولیت مرجعیت ملی برخی از مهمترین معاهدات بین‌المللی در زمینه محیط زیست همچون کنوانسیون تغییرات آب و هوا، کنوانسیون بیابان زدایی و کنوانسیون تنوع زیستی و سازمانها و برنامه‌های فعال در عرصه محیط زیست مانند برنامه عمران ملل متحد، صندوق تسهیلات جهانی محیط زیست (جف)، کمیسیون توسعه اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای منطقه آسیا و اقیانوسیه، کنوانسیون رامسر در زمینه حفاظت از تالاب‌ها و کنوانسیون گونه‌های مهاجر و کنوانسیون مقابله با تجارت غیر قانونی گونه‌های در معرض خطر را بر عهده دارد. امید می‌رود با توجه به بند ۱۵ سیاست‌های کلی محیط زیست وزارت خارجه و گام‌های مؤثر و شایسته این وزارتخانه در اینخصوص، زمینه تقویت دیپلماسی محیط زیست در عرصه ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی فراهم گردد.

۴-۱- شاخص‌های عمومی

۴-۱-۱- **شاخص ساختار تشکیلاتی**، در این ارتباط ساختارهای مناسبی تشکیل شده است. از جمله تشکیل دفتر محیط زیست و توسعه پایدار، کارگروه محیط زیست و تعیین ۶ کارشناس محیط زیست در اداره امور بین‌المللی محیط زیست که جای قدردانی دارد. پیشنهاد می‌گردد تا کارشناسان امور بین الملل محیط زیست بخشی از فعالیت خود را نیز صرف برقراری ارتباط بین تشکل‌های محیط‌زیستی داخلی با گروه‌های محیط‌زیستی خارجی نمایند تا امکان تبادل نظر و تجربیات بین این گروه‌های داخلی و خارجی فراهم گردد.

۴-۱-۲- **شاخص آموزش**، در این ارتباط در این وزارتخانه به حضور کارشناس محیط زیست در جلسات و کارگاه‌های آموزشی آکو و همچنین در نشست‌ها و اجلاس‌های محیط‌زیستی اشاره شده است. علاوه بر این به تهیه خبرنامه تغییرات آب و هوا نیز در بخش آموزش و فرهنگ سازی محیط‌زیستی اشاره شده است. شرکت در همایش‌ها و جلسات محیط‌زیستی مربوط به پروتکل‌ها و کنوانسیون‌های خارجی و نقش مؤثر وزارت امور خارجه در این جلسات قابل توجه است. در

بخش آموزش پیشنهاد می‌شود تا کارکنان وزارتخانه از طریق آموزش‌های محیط‌زیستی، در ارتباط با مبانی محیط زیست در محیط کار آشنا شوند. در ضمن تمام موارد مرتبط با آموزش در شاخص آموزش آورده شود.

۳-۱-۴- **شاخص پژوهش**، در این ارتباط پیگیری پروژه امکان‌سنجی یکسان‌سازی استانداردهای محیط‌زیستی کشورهای عضو آکو از طریق این وزارتخانه اعلام شده است. همچنین در نظر گرفتن طرح تامین برق مورد نیاز وزارت امور خارجه از طریق انرژی خورشیدی بسیار قابل تقدیر است. حمایت از سمن‌ها و پروژه‌های تعریف شده با صندوق کمک‌های کوچک تسهیلات جهانی محیط زیست (جف) که در عملکرد محیط‌زیستی ارایه شده است می‌تواند در بخش پژوهش قرار گیرد. در کنار این امر، وزارت امور خارجه می‌تواند در پیگیری تفاهم‌نامه‌های امضا شده بین سازمان حفاظت محیط زیست و سایر کشورها نقش موثری داشته باشد.

۴-۱-۴- **شاخص مدیریت سبز**، در این ارتباط به پیگیری توسعه فناوری اطلاعات و نهادینه ساختن آن در قالب ایجاد سامانه بانک اطلاعات اقتصادی و اثربخشی آن در کاهش مصرف کاغذ، حذف تردهای اضافی و افزایش سرعت کار اشاره شده است. در شاخص مدیریت سبز می‌توان به کلیه اقدامات انجام گرفته در جهت اصلاح الگوی مصرف و بویژه کاهش مصرف سوخت، انرژی و کاغذ و تفکیک مواد زائد در مبدا، جمع‌آوری و نگهداری مواد زائد خطرناک مانند لامپ‌ها نیز اشاره نمود. با توجه به گزارش ارایه شده وزارتخانه ۱۸ اقدام اساسی در زمینه پیاده‌سازی مدیریت سبز انجام داده که اقدام شایسته و قابل تقدیری در این زمینه است.

۵-۱-۴- **شاخص رعایت تکالیف قانونی**، در این ارتباط گزارشی ارایه نگردیده است.

۶-۱-۴- **شاخص تعامل**، در این ارتباط به تفاهم‌نامه بین دبیرخانه آکو و سازمان حفاظت محیط زیست برای اجرای پروژه امکان‌سنجی یکسان‌سازی استانداردهای محیط‌زیستی کشورهای عضو آکو در سال ۲۰۱۴ اشاره شده است. همچنین به امضا چند تفاهم‌نامه با سازمان‌های بین‌المللی محیط زیست از جمله یونپ و فروم جنگل سازمان ملل متحد اشاره شده و چند کارگاه آموزشی در محل دبیرخانه آکو نیز برگزار گردیده است.

۲-۴- **شاخص‌های تخصصی**

شاخص تخصصی برای این وزارتخانه تعریف نشده است.